

OSHO

Creativitatea

Descătuşarea forţelor interioare

Traducere din limba engleză de
LIDIA GRĂDINARU

LITERA
Bucureşti

Creativity. Unleashing the Forces Within

Editor/Compiler: Osho International Foundation

Copyright © 1999 OSHO International Foundation, Elveția,

www.osho.com/copyrights

2014 Grup Media Litera

Toate drepturile rezervate

Materialul de față constă în răspunsurile date de Osho unui public larg, selectate din diverse conferințe ale lui Osho. Toate conferințele lui Osho au fost publicate sub formă de cărți și sunt de asemenea disponibile ca înregistrări audio originale. Înregistrările audio și arhiva completă a conferințelor se găsesc în biblioteca online OSHO, pe www.osho.com.

OSHO®

OSHO® este marcă înregistrată a OSHO International Foundation,
www.osho.com/trademarks.

INTRODUCȚIV®

Introspectiv este parte a Grupului Editorial Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Copyright © 2014, 2017, 2021 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Copertă: Florentina Tudor

Tehnoredactare și prepress: Ana Cioclo

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
OSHO

Creativitatea. Descătușarea forțelor interioare/ Osho;

trad.: Lidia Grădinaru. – București: Litera, 2014

ISBN 978-606-741-230-7

I. Grădinaru, Lidia (trad.)

294.5

Cuprins

Cuvânt-înainte. Parfumul libertății 9

PREGĂTIREA PÂNZEI 13

Cei trei „C” 13

Relaxarea în acțiune 16

Acționează în armonie cu natura 42

CINCI OBSTACOLE 51

Conștiința de sine 51

Perfecționismul 81

Intelectul 87

Credința 96

Jocul sortii 109

PATRU SECRETE ALE REUȘITEI 113

A redeveni copil 113

A fi gata să înveți 122

A găsi nirvana în tot ce e obișnuit 125

A fi visător 133

PATRU ÎNTREBĂRI 141

Memoria și imaginația 141

Depresia postnatală 161

Creativitatea și încrucișarea 167

Arta banilor 174

CREAȚIA	185
Creația supremă, sensul vieții	185
Pentru informații suplimentare	195
Despre Osho	197
Despre Stațiunea de Meditație Osho	199

O persoană creatoare este cea care are putere de pătrundere, care vede lucruri pe care nimeni nu le-a mai văzut, care aude lucruri pe care nimeni nu le-a mai auzit – asta înseamnă creativitate.

Pregătirea pânzei

Odată ce patologia dispare, fiecare devine creator. Lucrul ăsta trebuie înțeles cât mai bine: numai oamenii bolnavi sunt distructivi. Oamenii sănătoși sunt creatori. Creativitatea este un fel de parfum al adevăratei sănătăți. Când o persoană este cu adevărat sănătoasă și întreagă, creativitatea vine în mod firesc, îndemnul de a crea apare în mod firesc.

Cei trei „C”

Omenirea a ajuns acum la o răscruce. Am trecut de faza omului unidimensional, am epuizat această fază. Acum avem nevoie de o făptură umană îmbunătățită, tridimensională. Eu numesc aceste trei dimensiuni cei trei „C”. Primul C este conștiința, al doilea C este compasiunea, al treilea C este creativitatea.

Conștiința înseamnă a fi, compasiunea înseamnă a simți, creativitatea înseamnă a acționa. Viziunea mea

despre noua ființă umană este că ea trebuie să fie simultan toate trei. Te supun la cea mai mare provocare din câte există, la cea mai grea sarcină de îndeplinit. Trebuie să fii la fel de contemplativ ca Buddha, la fel de iubitor precum Krishna, la fel de creator ca Michelangelo, ca Leonardo da Vinci. Trebuie să fii toate laolaltă, simultan. Numai atunci totalitatea ta va fi împlinită; altfel, în tine ceva va continua să lipsească. Poți să ajungi pe un vârful foarte înalt dacă ești unidimensional, dar vei fi doar un vârful. Eu aș vrea să fii întregul lanț al munților Himalaya, nu doar un vârful, ci vârful peste vârful.

Omul unidimensional a eșuat. El n-a fost în stare să creeze un pământ frumos, n-a fost în stare să creeze paradisul pe pământ. A eșuat lamentabil! A creat câțiva oameni frumoși, dar n-a putut transforma întreaga omenire, nu a putut să ridice conștiința întregii omeniri. Doar câțiva indivizi ici și colo au ajuns luminați. Asta n-o să se mai întâmple. Ne trebuie mai mulți oameni luminați, și luminați în mod tridimensional.

Asta e definiția mea pentru omul nou.

Buddha nu a fost poet, dar oamenii noi, cei care acum vor deveni buddha vor fi poeți. Când spun „poet”, nu vreau să spun că trebuie să scrii poezii, ci că trebuie să fii poetic.

Logica este seacă, poezia este vie. Logica nu știe să danseze. Logicii îi este imposibil să danseze. Dacă ai vedea logica dansând, ar fi ca și cum l-ai vedea pe Mahatma Gandhi dansând! Ar arăta foarte caraghios. Poezia știe să danseze; poezia este dansul inimii. Logica nu poate să iubească; ea poate să-ți vorbească de iubire, dar nu poate

să iubească; iubirea pare să fie ilogică. Numai poezia poate să iubească, numai poezia poate să facă saltul în paradoxul iubirii.

Logica este rece, foarte rece; e bună în ceea ce privește matematica, dar nu e bună în ceea ce privește omenirea. Dacă omenirea ar deveni prea logică, atunci omenirea ar dispărea; atunci ar exista numai cifre, nu ființe omenești – cifre înlocuibile.

Poezia, iubirea și simțirea îți dau adâncime, căldură. Devii mai moale, îți pierzi răceala. Devii mai uman. Buddha e suprauman, nu există nici o îndoială în privința asta, dar el își pierde dimensiunea umană. El e nepământean. El are frumusețea de a fi nepământean, dar nu are frumusețea pe care o are Zorba Grecul. Zorba este atât de pământean! Aș vrea ca tu să fii și Zorba, și Buddha în același timp, nu Zorba Grecul, ci Zorba Buddha. Omul trebuie să fie contemplativ, dar nu împotriva simțirii. Trebuie să fie contemplativ, dar plin de simțire, să debordeze de iubire. Și trebuie să fie creator. Dacă iubirea ta e doar un simțământ și nu e transpusă în faptă, ea nu va afecta omenirea la o scară mai mare. Trebuie să faci din ea o realitate, trebuie să o materializezi.

Aș vrea ca tu să fii și Zorba, și Buddha în același timp, nu Zorba Grecul, ci Zorba Buddha. Omul trebuie să fie contemplativ, dar nu împotriva simțirii. Trebuie să fie contemplativ, dar plin de simțire, să debordeze de iubire. Și trebuie să fie creator.

Acestea sunt cele trei dimensiuni ale tale: ființa, simțirea,

acțiunea. Acțiunea conține creativitate, creativitate de toate tipurile – muzică, poezie, pictură, sculptură, arhitectură, știință, tehnologie. Simțirea conține tot ce este estetic – iubirea, frumusețea. Iar ființa conține conștiința, meditația, conștientizarea.

Relaxarea în acțiune

Mai întâi trebuie înțelese natura activității și curente ascunse în ea, altfel relaxarea nu e cu putință. Chiar dacă vrei să te relaxezi, îți va fi imposibil s-o faci dacă n-ai urmărit, n-ai observat, nu ți-ai dat seama de natura activității tale, pentru că activitatea nu e un fenomen simplu. Mulți oameni ar vrea să se relaxeze, dar nu se pot relaxa.

Relaxarea seamănă cu înflorirea – n-o poți forța. Trebuie să înțelegi întregul fenomen – de ce ești atât de activ, de ce ești atât de ocupat cu activitatea, de ce ești obsedat de ea.

Ține minte două cuvinte: unul este „acțiune”, celălalt este „activitate”. Acțiunea nu înseamnă activitate. Activitatea nu înseamnă acțiune. Naturile lor sunt diametral opuse. Acțiunea este atunci când situația o cere, și tu acționezi, răspunzi. Activitatea e atunci când situația nu contează, ea nu e un răspuns; ești atât de fără astâmpăr în interior, încât situația e doar un pretext pentru a fi activ.

Acțiunea vine dintr-o minte liniștită – este cel mai frumos lucru din lume. Activitatea vine dintr-o minte neliniștită – este cel mai urât lucru. Acțiunea are relevanță;

activitatea este irelevantă, lipsită de importanță. Acțiunea este de la moment la moment, e spontană; activitatea e încărcată cu trecut. Ea nu e un răspuns la momentul prezent, dimpotrivă, toarnă în prezent neliniștea ta, pe care o cari din trecut. Acțiunea e creatoare. Activitatea este foarte distructivă – te distruge pe tine, ți distruge pe alții.

Încearcă să înțelegi această distincție fină. De exemplu, ți-e foame, atunci mănânci – asta e acțiune. Dar dacă nu ți-e foame, dacă nu te simți cătuși de puțin flămând și totuși continui să mănânci – asta este activitate. În acest caz mâncatul e un gen de violență: distrugi mâncarea, o zdrobești cu dinții, și astfel îți eliberezi puțin din neliniștea interioară. Mănânci nu pentru că ți-e foame, mănânci pur și simplu dintr-o nevoie lăuntrică, un imbold de a fi violent.

În lumea animalelor, violența este asociată cu gura și labele, cu ghearele și cu dinții; acestea sunt cele două lucruri violente în regnul animal. La om e vorba de mâini și de unghii, dar fenomenul e același. În timp ce mănânci, cu mâinile iei mâncarea, iar cu gura o mănânci – violența este eliberată. Dar dacă nu există foame, atunci asta nu e *acțiune*, e boală. Această activitate este o obsesie. Bineînțeles că nu poți mânca așa întruna, pentru că ai să plesnești, așa că s-au inventat diverse trucuri – mestecatul de tutun sau de gumă, fumatul. Acestea sunt alimente false, fără nici o valoare nutritivă, dar funcționează bine în ceea ce privește violența.

Ce face un om care stă și mestecă gumă? Ucide pe cineva. În minte. Dacă ar deveni conștient, ar putea avea

fantezia de a ucide pe cineva, însă el mestecă gumă, o activitate foarte nevinovată în sine. Nu face rău nimănui, dar pentru el activitatea e foarte periculoasă, pentru că pare total inconștient de ceea ce face. Ce face un om care fumează? O activitate foarte nevinovată, într-un fel, doar inhalează fumul și îl dă afară – un fel de *pranayama* și un fel de meditație transcendențială seculară. El creează o mandala: inspiră fumul, îl dă afară, inspiră, expiră – se creează o mandala, un circuit. Prin fumat, el face un fel de incantație, o incantație ritmică. Asta liniștește; neli-niștea lui lăuntrică se destinde puțin.

Dacă vorbești cu o persoană, ia aminte la următorul lucru: dacă persoana respectivă dă să-și scoată țigările, asta înseamnă că se plictisește, și trebuie să pleci imediat de lângă ea. Ei îi vine să te azvârle pe ușă, dar așa ceva nu se face, ar fi prea nepoliticos. Atunci își caută țigările; asta înseamnă că îți spune: „Acum, gata! M-am săturat”. În regnul animal ar fi sărit asupra ta, dar nu poate, e o ființă umană civilizată. Se repede la țigară și începe să fumeze. Acum nu-și mai face griji din cauza ta, nu o mai deranjezi, e prins în incantația ei, care o liniștește.

Însă genul ăsta de activitate arată că ești obsedat. Nu poți să rămâi tu însuți, nu poți să rămâi liniștit, nu poți să rămâi inactiv. Prin activitate continui să îți azvârli afară nebunia.

Acțiunea este frumoasă, acțiunea vine ca un răspuns spontan. Viața necesită răspuns, în fiecare clipă trebuie să acționezi, dar activitatea vine din momentul prezent. Ți-e foame și cauți mâncare, ți-e sete și te duci la fântână. Ți-e somn și te duci să te culci. Acționezi datorită

situației, din necesitate. Acțiunea este spontană și totală.

Activitatea nu e niciodată spontană, ea vine din trecut. S-ar putea s-o fi acumulat de-a lungul multor ani, iar ea explodează în prezent; de aceea nu e relevantă. Însă mintea este vicleană; mintea găsește mereu explicații raționale pentru activitate. Mintea încearcă să dovedească faptul că asta nu e activitate, ci acțiune; a fost o necesitate. Aceste explicații raționale te ajută să rămâi inconștient de nebunia ta. Ele sunt ceea ce Georges Gurdjeff numea „tampoane”. Tampoanele se folosesc la trenuri; ele se pun între două vagoane și au rolul de a amortiza șocul în cazul unei opriri bruște. Ele preiau șocul, îl absorb. Înconjurându-te de tampoane de explicații raționale, ajungi să nu îți mai dai seama de situație. Activitatea ta este în mod continuu irelevantă, dar tampoanele de explicații raționale nu-ți dau voie să vezi situația. Tampoanele te orbesc, și tipul ăsta de activitate continuă. Dacă această activitate există, nu poți să te relaxezi.

Cum să te relaxezi, când ești obsedat de nevoia de a face ceva, indiferent ce?

Acțiunea este frumoasă, acțiunea vine ca un răspuns spontan. Activitatea nu e niciodată spontană, ea vine din trecut.

există, nu poți să te relaxezi. Cum să te relaxezi, când ești obsedat de nevoia de a face ceva, indiferent ce? Peste tot în lume există proști care spun mereu: „Mai bine să faci ceva decât nimic”. Cei care au născocit proverbul „O minte goală

este atelierul diavolului" n-au fost decât niște proști. Nu e deloc așa. O minte goală este atelierul lui Dumnezeu. O minte goală este cel mai frumos lucru din lume, cel mai pur, căci cum poate să fie o minte goală un atelier pentru diavol? Diavolul nu poate să intre într-o minte goală, este imposibil! Diavolul poate să intre numai într-o minte obsedată de activitate; atunci poate să te ia în primire, poate să-ți arate căi și mijloace și metode de a fi mai activ. Diavolul nu spune niciodată „Relaxează-te”. El spune: „De ce pierzi timpul? Fă ceva, omule, mișcă-te! Viața trece pe lângă tine, fă ceva!” Și toți marii învățători, învățătorii care s-au trezit la adevărul vieții, au ajuns să-și dea seama că o minte goală îi face loc divinității să intre în tine.

Activitatea poate fi folosită de diavol, nu mintea goală. Cum poate să se folosească diavolul de o minte goală? El nu îndrăznește să se apropie, pentru că pustietatea îl va ucide pur și simplu. Dar dacă ești plin de nevoia nebună de a fi activ, diavolul va prelua comanda. Atunci el te va călăuzi, el va fi singura călăuză. Țin să spun că acest proverb este total greșit. Diavolul însuși trebuie să-l fi sugerat.

Această obsesie de a fi activ trebuie urmărită. Și trebuie să urmărești în propria ta viață, pentru că ce spun eu nu are prea mare însemnătate, dacă nu vezi cu ochii tăi că activitatea ta este lipsită de relevanță, că nu e necesară. De ce o faci?

În călătoriile mele am văzut oameni care făceau același lucru iar și iar. Odată am călătorit cu trenul douăzeci și patru de ore. Cu mine în compartiment era un călător care a citit iar și iar același ziar, negăsind altceva de făcut. Mă uitam la el și mă întrebam: „Ce face omul ăsta? N-a învățat ziarul pe dinafară?”

Un ziar nu e Gita sau Biblia. Gita o poți citi de multe ori, pentru că de fiecare dată ți se dezvăluie o nouă semnificație. Dar un ziar nu e Gita; îl citești o dată și gata! Nu merită să-l citești nici măcar o dată, dar oamenii îl citesc întruna. Cum ajung la sfârșit, o iau de la capăt, și asta de nu știu câte ori. Care-i problema? E o necesitate? Nu – sunt obsedați de a face ceva; nu pot rămâne liniștiți, inactivi. Pentru ei, lucrul ăsta seamănă cu moartea. Ei trebuie să fie activi.

Faptul că am călătorit mulți ani mi-a oferit multe prileuri de a urmări oamenii fără ca ei să știe, pentru că, uneori, în compartiment cu mine era o singură persoană... Și aceea persoană făcea toate eforturile pentru a mă atrage într-o conversație, dar eu răspundeam monosilabic, și atunci persoana renunța. După aceea nu-mi rămânea decât să o urmăresc – un experiment frumos și fără nici o cheituaială! (Trebuie să precizez că, în majoritate, am avut drept tovarăși de compartiment bărbați.) Așadar, mă uitam la bărbatul respectiv ce face: deschidea geamantanul, se uita în el, îl închidea. Apoi deschidea fereastra, și pe urmă o închidea. După aceea trecea la ziar, apoi fuma, apoi deschidea iar geamantanul, îl pune la loc, se ducea și deschidea fereastra, se uita afară. Ce făcea și de ce? O nevoie lăuntrică, ceva tremura în el, o stare de spirit

febrilă. Trebuia să facă ceva, altfel era pierdut. Trebuie că, în viață, era un om activ; acum avea prilejul să se relaxeze, însă nu putea să se relaxeze, vechile obiceiuri persistă.

Se spune că Aurangzeb, un împărat mogul, și-a întemnițat bătrânul tată. Tatăl lui Aurangzeb, șahul Jahān, a construit Taj Mahal. Fiul l-a întemnițat, l-a detronat. De fapt, „întemnițat” e un fel de a spune, căci „temnița” era un palat în care șahul Jahān trăia cum trăise până atunci, având tot luxul asigurat.

Nu ducea lipsă de nimic, în afară de un singur lucru – activitatea. Nu putea să facă nimic. Așa că i-a spus fiului său, Aurangzeb: „Toate bune și frumoase, mi-ai asigurat tot ce-mi trebuie. Însă ți-aș rămâne veșnic recunoscător dacă ai mai face un lucru, și anume să-mi trimiți treizeci de băieți. Mi-ar plăcea să-i învăț”.

Lui Aurangzeb nu i-a venit să creadă. „De ce vrea tata să-i învețe pe treizeci de băieți?” Nu arătase niciodată vreo înclinație pentru a fi învățător, nu-l interesase nici un gen de educație, ce-l apucase așa, din senin? Însă i-a îndeplinit dorința. Șahului Jahān i-au fost trimiși treizeci de băieți și totul a fost bine, era iarăși împărat. În școala primară, învățătorul este aproape ca un împărat. El comandă, și elevii se supun, se așază când spune el, se ridică atunci când spune el, fac tot ce spune el. Astfel că șahul Jahān, având acei copii, și-a creat în sala de clasă o curte, aceeași situație pe care o avusese ca împărat – vechiul obicei de a porunci, vechea dependență de a avea supuși.

Psihologii
bănuiesc că învăță-
torii sunt de fapt
politicieni.

Psihologii bănuiesc că învățătorii sunt de fapt politicieni. Desigur, nu destul de siguri pe ei și de îngâmfai pentru a intra în politică, dar suficient de atinși de morbul puterii pentru ca în școală să devină președinți, prim-miniștri, împărați, exercitându-și puterea asupra copiilor. Psihologii mai bănuiesc și că învățătorii au înclinația de a fi sadici, că le place tortura și că nu pot găsi un loc mai bun pentru a-și satisface instinctele sadice decât o școală primară. Acolo îi torturează pe copiii nevinovați, de plăcere. Am fost prin școli primare și i-am urmărit pe învățători, iar dacă psihologii doar bănuiesc, eu sunt convins că îi torturează pe copii! Iar copiii sunt victime nevinovate, total lipsite de apărare, care nici măcar nu se pot opune. Sunt slabi și neajutorați, iar învățătorul se poartă ca un împărat.

Aurangzeb scria: „Din cauza vechilor obiceiuri, tata dorește să facă pe împăratul. Lasă-l să se prefacă, lasă-l să se prosteească și să se amăgească, n-am nimic de pierdut. Am să-i trimit treizeci de băieți sau trei sute, câți vrea el, să-și facă o mică școală și să fie fericit”.

Activitate este atunci când acțiunea nu are nici o relevanță. Urmărește-te și vei vedea că nouăzeci la sută din energia ta se irosește în activitate. Și, din cauza asta, când vine timpul să treci la acțiune, nu mai ai energie. Omul relaxat nu este obsedat de activitate, și energia se acumulează în el. El își conservă energia, o conservă automat, iar când vine timpul de acțiune și-o revarsă pe toată